R. VI. Grudzień 1937 Nr 1

ZNP

Miesięcznik
Organ Krakowskiego Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego

TREŚĆ NUMERU:

Kraków, Szewska 20. Tel. 133-60

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ZNP

Miesięcznik. Organ Krakowskiego Okr. Zw Naucz. Polskiego

Redaktor: Wł. Sienko

Rok VI | Grudzień 1937 | Nr 1

Ze Sprawozdaniem

Nie różowo zapowiadała się nowa dwuletnia kadencja pracy w Okręgu. Już sama rezygnacja śp. Stanisława Nowaka ze stanowiska Prezesa Związku, tego Związku, który stworzył i który w Jego oczach i pod jego 30-letnim kierownictwem wyrósł na potężną Orgnizaację, a potem zgon Twórcy Organizacji, napełniły nas trwogą o losy Związku, zwłaszcza, że rozliczne chmury i ataki ze strony nieżyczliwej prasy dawały do myślenia, że trzeba będzie wielkiego wysiłku i solidarności zorganizowanego nauczycielstwa, by nie tylko odeprzeć nacierającego wroga, ale i nabrać sił do dalszej, wytężającej pracy na niwie zawodowej i społecznej.

Nowy statut, który całkowicie zmienił strukturę ustrojową Związku, a który wchodził w życie, wymagał wiele pracy, dużo dobrej woli i wyrobionego poczucia obowiązków, by konstytucja związkowa nie była tylko formą papierową, ale naprawdę została wprowadzona w życie nauczycielskie. Dlatego przewodnią myślą Zarządu Okręgu było podniesienie i scementowanie życia organizacyjnego, oraz troska o byt i dobro nauczyciela — tego tak zwanego szarego pracownika — by mu w jego ciężkiej, trudnej a nieraz w nieżyczliwych i wrogich warunkach pracującemu

przyjść z pomocą, służyć życzliwą doradą, chronić przed atakami, łączyć w solidarny łańcuch samopomocy, a przede wszystkim podnosić Jego walory intelektualne jako nauczyciela — wychowawcy i społecznika.

Nic więc dziwnego, że praca Okręgu Krakowskiego w terenie, nie była głośną — nie była reklamowaną, lecz polegała na cichej pracy, na częstym kontakcie Okręgu z Prezydiami Ognisk, Oddziałów i z poszczególnymi Kolegami. Mimo świąt i ferii wakacyjnych, miasto zasłużonego wypoczynku w lokalu Okręgu były dyżury, aby korzystających z wolnego czasu i przychodzących do Okręgu, nie pozostawić bez porady i pomocy.

Szczegółowe sprawozdanie poniżej; sprawozdanie z wszystkich Wydziałów da obraz naszej pracy dla dobra Organizacji i jej Członków, które przedkładamy Wam do życzliwej i sprawiedliwej oceny.

Sprawozdanie

z działalności Wydziału Organizacyjnego za czas od 1 lipca 1935 do 30 czerwca 1937 r.

Następujący Zarząd Okręgu został wybrany przez Zjazd Okręgowy w dniu 7. XII. 1935. Prezes: *Sienko Władysław* — Przew. Wydz. Org. *Serkowski Roman* — Przew. Wydz. Pedag. *Dr Marian Gluth*, zastępca *Dr Stanisław Skrzeszewski* (od 9 marca 1937 wskutek rezygnacji Dr Glutha obowiązki Przewodniczącego obejmuje Dr Skrzeszewski) — Przew. Wydz. Pracy Społecznej *Wiśniewski Władysław*, zastępca *Al. Siwadłowski* — Przew. Wydz. Obrony Prawnej *Inglot Franciszek* — Przew. Wydz. Finans. *Schlenker Henryk*, zastępca *Szeliga Stefan* — Komisja Kontrolująca: Przewodniczący *Jagielski Józef*, *Strzesak Józef*, *Witek Stanisław* zastępcy *Sorzewski Roman*, *Mgr Jakubiec Ignacy*. — Prezes Sądu Organizacyjnego Okręgu: *Dr Piotr Florczyk*, zastępca *Dziedzic Jan*.

Na terenie Okręgu było 17 Oddziałów Powiatowych i I Oddział Grodzki. — Ognisk 84 członków 4628.

Oddział Powiatowy	Prezes	Ogniska	Członków
B i a ł a	Chrobak Józef	Biała, Buczkowice, Kęty, Oświęcim.	261
Bochnia	Piątkowski Aleksander	Bochnia, Mikluszowice, Niepołomice, Trzciana, Wiśnicz Nowy.	287
Brzesko	Nowak Stanisław	Brzesko, Czchów, Radłów, Szczurowa, Wojnicz, Zakliczyn.	198
Chrzanów	Kula Franciszek	Alwernia, Chrzanów, Jaworzno, Krzeszowice, Szczakowa, Trzebinia.	265
Dąbrowa	Szczepanówna Emilia	Dąbrowa, Szczucin, Wietrzychowice.	88
Gorlice	Wąsacz Bolesław	Biecz, Bobowa, Gładyszów, Gorlice.	197
Jasło	Breitmeierowa Alfreda	Brzostek, Jasło, Żmigród.	198
Oddział Grodzki Kraków	Hojak Stanisław		476
Oddział Powiatowy Kraków	Romański Franciszek	Branice, Czernichów, Kraków podm., Liszki, Mogilany, Skawina, Swoszowice, Wieliczka.	362
Limanowa	Górszczyk Antoni	Limanowa, Mszana Dolna.	129
Mielec	Jarmuła Józef	Borowa, Mielec, Padew Narodowa, Przecław, Radomyśl Wielki.	143
Myślenice	Gorączko Stanisław	Dobczyce, Jordanów, Myślenice.	204
Nowy Sącz	Zehetguber Wiktor	Grybów, Krynica, Łącko, Nowy Sącz, Piwniczna, Podegrodzie, Nowy Sącz, Tęgoborze.	499

Oddział Powiatowy	Prezes	Ogniska	Członków
Nowy Targ	Sokalski Michał	Czarny Dunajec, Jabłonka, Krościenko, Niedzica, Nowy Targ, Rabka Zdrój, Zakopane.	232
Ropczyce	Markiewicz Stanisław	Dębica, Jaźwiny, Ropczyce, Pilzno, Sędziszów, Wielopole Skrzyńskie.	214
Tarnów	Olszowski Władysław	Tarnów, Tuchów.	258
Wadowice	Zięba Franciszek	Andrychów, Brzeźnica, Kalwaria, Maków, Wadowice, Zator, Zawoja, Zembrzyce.	335
Żywiec	Koczur Feliks	Jeleśnia, Milówka, Sucha, Żywiec.	282

Biuro Zarządu Okręgu w okresie sprawozdawczym załatwiło 6.994 pism, w tym w sprawach organizacyjnych 2.388
porady prawnej 1.952
pedagogicznych i W. K. N. 1.420
Wczasów 512
Pomocy Doraźnej 76
Różnych 646

Posiedzenia Prezydium odbywały się w każdy poniedziałek. Zebrania Zarządu Okręgu odbyły się 3. VIII. — 9. XII. 1935, 9. IV, 3. XI. 1936. — 22. II., 5. V. i 7. X. 1937.

Odprawy Prezesów Oddziałów Powiatowych 30. IX. 1935. i 30. X. 1937.

9. VI. 1936 odbyły się Zjazdy obwodowe: W Krakowie delegat Kol. Wiśniewski, w Tarnowie Kol. Serkowski, w Białej Kol. Sieńko, w Jaśle Kol. Inglot, w Nowym Sączu Kol. Dr Skrzeszewski, w Nowym Targu Kol. Ścisławski.

W okresie sprawozdawczym delegaci Zarządu Okręgu brali udział w zebraniach Oddziałów Powiatowych: w Białej 1, w Bochni 2, w Brzesku 2, w Chrzanowie 1, w Dąbrowie 1, w Gorlicach 1, w Jaśle 3, w Krakowie powiecie 1, w Limanowej 1, w Mielcu 1, w Myślenicach 1, w Nowym Sączu 1, w Nowym Targu 2, w Ropczycach 2, w Tarnowie 1, w Wadowicach 1 i Żywcu 1.

W zebraniach Ognisk Kraków podm. 2, Jaworzno 3, Wieliczka 4, Tarnów 4, Zakliczyn 1, Szczurowa 1, Radłów 1, Brzesko 1, Liszki 1. Padew Narodowa 1, Żywiec 1, Biecz 1, Myślenice 1, Bochnia 1, Pilzno 1, Nowy Sącz 2. Chrzanów 1, Biała 1, Dębica 2, Wojnicz 1, Branice 1.

W odbywających się obecnie sprawozdawczych zebraniach Oddziałów Powiatowych z ramienia Zarządu Okręgu biorą udział w Białej Kol. Wiśniewski, w Bochni Kol. Serkowski, w Brzesku Kol. Sieńko, w Chrzanowie Kol. Serkowski, w Dąbrowie Kol. Wiśniewski, w Gorlicach Kol. Sieńko, w Jaśle Kol. Dr Skrzeszewski, w Krakowie podmiejskim Kol. Schlenker, w Limanowej Kol. Serkowski, w Mielcu Kol. Wiśniewski, w Myślenicach Kol. Inglot, w Nowym Targu Kol. Wiśniewski, w Nowym Sączu Kol. Wiśniewski, w Ropczycach Kol. Inglot, w Tarnowie Kol. Inglot, w Wadowicach Kol. Serkowski, w Żywcu Kol. Serkowski.

Ogólnie w okresie sprawozdawczym było 78 wyjazdów w teren w tym:

Kol. Sieńko 12 razy, Kol. Inglot 16, Kol. Dr Pawłowski 1, Kol. Schlenker 2, Kol. Dr Skrzeszewski 3, Kol. Serkowski 26, Kol. Ścisławski 3, Kol. Wiśniewski 15.

Roman Serkowski
przew. Wydziału Organizacyjnego

Sprawozdanie z działalności Wydziału Pedagogicznego Zarządu Okręgu ZNP w Krakowie

Przewodniczącym Wydziału Pedagogicznego wybrany został na Zjeździe Okręgowym w dniu 7 grudnia 1935 r. kol. dr Marian Gluth, który jednak wskutek choroby nie mógł brać żywszego udziału w pracach Okręgu. Kol. Gluth wniósł dnia 9 marca 1937 r. rezygnację. Od tej chwili obowiązki przewodniczącego Wydziału Pedagogicznego objął kol. dr Skrzeszewski Stanisław.

W okresie sprawozdawczym Wydział Pedagogiczny Okręgu:

1. prowadził pracę samokształceniową;

2. współpracował w organizowaniu nauczycielskich konferencji rejonowych i powiatowych; kol. Skrzeszewski referował na konferencjach w Żywcu (zasadniczy referat wygłosił kol. Gluth), Myślenicach (dwukrotnie), Jordanowie, Dobczycach, Mszanie Dolnej, Wieliczce, Brzesku (dwukrotnie);

3. współpracował z Wydziałem Pedagogicznym Związku nad sprecyzowaniem stanowiska ZNP w sprawie konferencji rejonowych i opracowaniem wyników ankiety ogólnozwiązkowej w tej sprawie (zagadnienie konferencji rejonowych było również przedmiotem obrad pełnego Zarządu Okręgu, który powziął w tej sprawie zasadnicze uchwały);

4. brał czynny udział w posiedzeniach Wydziału Pedagogicznego Związku;

5. załatwiał bieżącą korespondencję, która wpływała do Zarządu Okręgu a dotyczyła spraw pedagogicznych lub im pokrewnych.

Dr Stanisław Skrzeszewski
przew. Wydz. Pedag.

K u r s y

Od szeregu lat prowadził Zarząd Okręgu kursy, których zadaniem było umożliwienie przygotowania się do egzaminów z programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego. W kursach tych brali udział Kol. Kol. pracujący w miejscowościach niezbyt odległych od Krakowa i mający takie połączenia komunikacyjne, że uczestnicy mogli parę razy w miesiącu dojeżdżać na wykłady do Krakowa.

Chcąc umożliwić przygotowanie się do egzaminu pracującym w środowiskach bardziej odległych, przystąpił Zarząd Okręgu w ostatnich latach do organizowania kursów korespondencyjnych z zakresu W.K.N., według jednolitego programu dla wszystkich okręgów, opracowanego przez Wydział Pedagogiczny Zarządu Głównego.

W okresie sprawozdawczym kursy tego typu organizowano z działu A. t. j. przedmiotów pedagogicznych i nauki o Polsce współczesnej, historii i geografii.

Udział członków w pracy na kursach i wyniki przedstawiały się następująco:

W roku 1935 odbył się kurs z działu A. Kurs ukończyło osób 39, a mianowicie: z okręgu kieleckiego 19, z krakowskiego 11, lwowskiego 3, z śląskiego 5, wołyńskiego 1. Egzamin z wynikiem dodatnim złożyło 35 osób.

W roku 1936 dział A. ukończyło 45 osób a mianowicie: z okręgu kieleckiego 20 osób, krakowskiego 16, lubelskiego

Górszczyk A. Limanowa — Wąsacz B. Gorlice — Kulak Fr Chrzanów — Sokalski M Nowy Targ

Zehentgruber W. Nowy Sącz — Olszowski Wł. Tarnów — Siwadłowski Al. Z Prz Wydź. Pr. Sp. Okr. — Koczur F. Żywiec — Szeliga St. Z. Prz. Wydź. Fin. Okr.

Gorączko St. Myślenice — Chrobak J. Biała — Gołąbek J. Cz. Gł. Kom. Kon. — Biarowski St. Sek. Em. — Hojak St. Kraków — Zięba Fr. Wadowice — Lewkonowicz Fr. Bochnia — Nowak St. Brzesko — Dr Skrzeszewski St. Prz. Wydź Ped. Ok.

Schlenker H. Prz. Wydź. Fin. Ok. — Inglot Fr. Prz. Wydź. Ob. Pr. — Breitmeierowa Al. Jasło — Sieńko Wł. Prezes Okr. — Szczepanówna E. Dąbrowa — Pawłowski Cz. Prz. W. O. Pr. Z. Gł. — Wiśniewski Wł. Prz. W. Pr. Sp. O. — Serkowski R. Prz. W. Or. Okr.

Marklewicz St. Dębica — Romański Fr. Kraków — Jarmuła J. Mielec

2, lwowskiego 1, śląskiego 4, wołyńskiego 2. Egzamin z wynikiem dodatnim złożyło 35 osób.

Z historii w roku 1936 ukończyło kurs 33 osoby, a mianowicie: z okręgu kieleckiego 10, krakowskiego 9, lubelskiego 3, lwowskiego 6, śląskiego 3, wołyńskiego 2. Egzamin z wynikiem dodatnim złożyło 28 osób.

W czerwcu 1937 roku zorganizowany został kurs z działu A., na który zapisało się łącznie ze wszystkich okręgów 93 osoby, oraz kurs z geografii, na który zapisało się 46 osób. Pierwszy z tych kursów zostanie zakończony w marcu 1938 roku, a egzamin odbędzie się w kwietniu, zaś kurs geografii zostanie zakończony w lipcu 1938 roku, a egzamin przewidziany jest w październiku.

Władysław Wiśniewski
Kierownik Kursów

Wydział Pedagogiczny „Wczasy" podjął pracę zmierzającą do zaspokojenia naturalnego pędu nauczycielstwa do poznawania tak własnego kraju jak i zagranicy. Organizatorom Wczasów przyświecała jednak idea przewodnia, aby nauczycielstwo nie tylko poznawało nieznane sobie tereny, lecz także mogło po wytężającej pracy zawodowej należycie odpocząć. Dlatego praca organizatorów Wczasów potoczyła się w dwu kierunkach, a to w organizowaniu krajoznawczych wycieczek krajowych i zagranicznych, oraz w urządzaniu kolonii wypoczynkowych. W roku 1936 urządzono wycieczkę w charakterze częściowo krajoznawczym, częściowo wypoczynkowym do Jugosławii, wycieczkę krajoznawczą po Polsce środkowej na trasie Poznań, Wilno, Pińsk, wycieczkę krajoznawczą po Polsce południowo-zachodniej i kolonię wypoczynkową na Helu. W roku 1937 uczestnicy wycieczek krajoznawczych zwiedzili Austrię, Włochy i Szwajcarię, Beskidy Wschodnie i Podole, Pieniny i południowo-zachodnie kresy Polski. Funkcjonowała w tym roku również stała kolonia wypoczynkowa na Helu. O zainteresowaniu wycieczkami Krakowskiego Okręgu wymownie świadczy ilość uczestników wędrówki do Austrii, Włoch i Szwajcarii — 122 osoby. Kierownictwo Wczasów dokłada zawsze starań, by uczestnicy wycieczek wykorzystali w zupełności czas i koszta, zatem zwiedzanie obejmuje tak zabytki kultury i sztuki, jak

i piękno przyrody. Widząc dobre rezultaty swej pracy, zamyślamy nie ustawać w wysiłkach. Już podczas najbliższych ferii świątecznych organizuje się wycieczkę do Włoch, w czasie zaś ferii letnich będzie urządzony cały szereg imprez o różnym charakterze. Wycieczki zagraniczne prowadził kol. Korzeniowski Alesander i Szeliga Stefan, krajowe: Kłosiński Karol, Szeliga Stefan i Wroński Tadeusz. Kolonię w Helu: kol. Korzeniowski Stanisław.

Wydział Pracy Społecznej

Działalność Wydziału Pracy Społecznej szła po linii programu uchwalonego przez Okręgowy Zjazd Delegatów w grudniu 1935 r. a w szczególności: a) Organizacji pracy w Okręgu na zasadach nowego statutu, b) uzgadniania działalności poszczególnych komórek organizacyjnych, c) utrzymywania kontaktu z organizacjami społeczno-oświatowymi o pokrewnej ideologii, d) obrony szkoły powszechnej.

Dla zrealizowania wyżej wskazanych założeń zorganizował Wydział wespół z Zarządem Głównym Konferencję Przewodniczących Wydziałów Pr. Sp. przy Oddziałach Powiatowych, w lipcu 1936 r. w Brodach. W ciągu 10 dni omówiono pod kierownictwem przedstawicieli Zarządu Głównego całokształt spraw z tej dziedziny.

W maju 1937 roku na jednodniowej konferencji Przewodniczących Wydziałów Pr. Sp. przy Oddziałach Powiatowych ustalono wespół z przedstawicielami dotyczących organizacyj zasady współpracy.

Dużo uwagi poświęcił Zarząd sprawie stosowania przez czynniki administracyjne przymusowego kierowania nauczycieli do pracy w pewnych organizacjach. Rezultatem tych zabiegów jest to, że obecnie zasada dobrowolności i wolności wyboru terenu pracy przez nauczyciela jest w pełni respektowana.

Dążenie do zorganizowania pracy członków w organizacjach społeczno-oświatowych na zasadzie delegowania członków do pracy w tych organizacjach przez nasze komórki organizacyjne w myśl założeń statutu nie dało wyników, tak z powodu różnicy zapatrywań na te zagadnienia

przez członków Z.N.P. w terenie, jak i współdziałających z nami organizacji społecznych.

W sprawozdaniu niniejszym nie podajemy danych statystycznych, dotyczących ilości pracujących nauczycieli w organizacjach jak to miało miejsce w latach ubiegłych. Podkreślamy jedynie, że udział naszych członków w pracy społecznej jest wielki, że niemal każdy członek i to przeważnie wybitny udział bierze w pracy społecznej, za wyjątkiem pewnych terenów, na których członkowie nasi zmuszeni byli uchylić się od udziału w pracy w niektórych organizacjach, na skutek pożałowania godnych konfliktów z działaczami tychże organizacyj. Wyrażamy przekonanie, że wobec uzgodnienia z niektórymi organizacjami zasad wspólnego postępowania, w tych organizacjach do podobnych zajść w przyszłości nie dojdzie.

W okresie zamachu pewnych czynników na stanowisko społeczne i prawne szkoły powszechnej, współdziałał Zarząd w organizowaniu Komitetów Obrony Szkoły Powszechnej, za pośrednictwem specjalnie delegowanych członków na zebrania odbywające się w terenie. Na zebraniach tych przeprowadzano akcję uświadamiającą wśród szerokich warstw społecznych.

Władysław Wiśniewski
przew. Wydz. Pracy Społ.

Wydział Obrony Prawnej

Wydział Obrony Prawnej przy Zarządzie Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego, jest zapewne jednym z najstarszych wydziałów na terenie całego Związku. Nic też dziwnego, że mając za sobą długoletnią tradycję, oraz duże zaufanie nauczycielstwa związkowego, nie może nieraz ograniczyć się wyłącznie do zaspokojenia potrzeb nauczycielstwa Okręgu Krakowskiego, ale załatwiać musi często sprawy przejezdnego nauczycielstwa z innych stron Polski.

Ta właśnie tradycja z okresu kiedy Kraków był siedzibą Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego zniewala Zarząd Okręgu do utrzymywania stałego Biura Obrony i porady Prawnej, funkcjonującego codziennie po

kilka godzin, nie wyłączając ferii głównych i świątecznych. Nie ma też ani jednego rodzaju sprawy zarówno z dziedziny stosunków szkolnych, jak również z dziedziny administracyjnego ustawodawstwa szkolnego, która by nie przewinęła się przez Zarząd Okręgu, jeżeli tylko w załatwieniu natrafiła na jakikolwiek konflikt prawny, tak formalny jak i merytoryczny.

Nie sposób z ogólnej sumy 1.952 spraw jakie wpłynęły w ciągu okresu sprawozdawczego do Biura Porady przy Zarządzie Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Krakowie wymieniać czy omawiać wszystkich spraw, zarówno pod względem toku ich załatwiania, jak też i wyników ostatecznych. Dlatego zajmiemy się tylko tymi, które najczęściej zasypywały biurko referenta porady prawnej, a mianowicie:

1. Do najliczniejszych należały sprawy emerytalne, których w okresie sprawozdawczym było 396. Przypominamy, że sprawozdanie nasze przypada na koniec okresu, w którym bardzo intenzywnie przenoszono w stan spoczynku. Ten stan rzeczy zniewalał zainteresowanych do szukania porady, zarówno co do samego przenoszenia w stan spoczynku, jak niemniej we wszelkich zawiłościach dotyczących wymiaru uposażenia emerytalnego. Na Zarządzie Okręgu, zaś w szczególności na Wydziale Obrony Prawnej, zaciążył obowiązek sumiennego, uczciwego i interes członka Związku mającego na celu, doradzania w tych wszystkich kłopotach i wątpliwościach. Interesowani wiedzą najlepiej czy rady udzielane im były życzliwe, a przede wszystkim czy były skuteczne.

2. Bardzo dużo spraw w związku ze sprawami emerytalnymi dotyczyło t. zw. nieobecności w służbie z powodu choroby, jak również zwrotu kosztów podróży zarówno powoływanych Kolegów i Koleżanek do Komisji Lekarskich, jak też i przesiedlających się z ostatniego miejsca pobytu w służbie czynnej, do miejsca stałego zamieszkania na emeryturze. Spraw dotyczących nieobecności w służbie z powodu choroby, względnie urlopów przed emerytalnych było 204, zaś spraw dotyczących zwrotu kosztów podróży do Komisyj Lekarskich, czy też kosztów przesiedlenia było 260. W tych sprawach okazało się nasze koleżeństwo najmniej zorientowane i dlatego pomoc i porada prawna w tym względzie były bardzo potrzebne.

3. Okres sprawozdawczy przypada na ten czas kiedy nauczycielstwo przeszeregowane masowo z dniem 1. lutego 1934, począwszy od 1 stycznia 1935 powraca rok za rokiem do utraconych grup uposażenia, względnie ma prawo do przesunięcia go do grup wyższych. Wprawdzie na dzień 1 stycznia 1935 wyszły wskazania i ustalenia terminów przesunięcia do grup wyższych, jednakże jeszcze do dziś dnia nie rozjaśniły się niektóre wątpliwości prawa uposażeniowego, czego najlepszym dowodem szereg dodatkowych rozporządzeń i dodatkowych okólników do dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933, oraz do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933. Oczywiście do kogoż, jak nie do Zarządu Okręgu mieli się zwracać zainteresowani w tych wszystkich wątpliwościach uposażeniowych. Musimy sobie przyznać, że spowodowaliśmy zbliżenie terminów przesunięcia do wyższej grupy całego szeregu koleżanek i kolegów, z drugiej strony obroniliśmy niejednego z koleżanek i kolegów, którym czy to mylnie wymierzono uposażenie, czy też z powodu mylnego dawniej wymierzenia, zarządzono potrącenie znaczniejszych kwot z tego tytułu. I znowu zainteresowani wiedzą o poważnych pozycjach finansowych w tym kierunku. Ogółem spraw połączonych z przeszeregowaniem było 150.

4. Cały szereg Kolegów pobierał czy też pobiera daleko niższe uposażenie niżby to z podstawy, jaką dają lata służby, wynikało. Bardzo często nie zdają sobie oni z tego sprawy, że nie wszystkie ich lata służby zaliczają się im do uposażenia. A nie zaliczą się z tego powodu, że w ich służbie były przerwy, lub też, że w swoim czasie ze służby wystąpili i do niej z powrotem wstąpili, nawiązując na nowo stosunek służbowy. To też Wydział Obrony Prawnej nie tylko za pośrednictwem biura, ale także za pośrednictwem organu Zarządu Okręgu Z.N.P. informował i pouczał, że służba tych kolegów mających przerwy, może zaliczać się do uposażenia i mieć wpływ na wysokość uposażenia, ale pod warunkiem, że okresy służby przed przerwą zostaną na zasadzie prawnej do wysługi lat zaliczone. O skutku tego uświadamiania świadczy 180 spraw złożonych w Biurze Zarządu Okręgu, a dotyczących zaliczenia lat służby na podstawie art. 15 pragmatyki, lub przywró-

cenia praw nabytych służbą, przed przerwą na zasadzie art. 65 tejże ustawy.

5. Przypominamy, że w okresie sprawozdawczym t. j. w grudniu 1936 roku był okres ustalania i wydawania ocen za dwa lata t. j. za czas od 1 stycznia 1935 do końca grudnia 1936. Jeżeli wynik tych ocen nie wypadł tak ujemnie, jak w grudniu 1934 to stało się to niewątpliwie na skutek obszernej dyskusji w Z.N.P. na temat spostrzeżeń o pracy nauczyciela, na temat formułowania opinii o tejże pracy i prawie udziału kierowników szkół w ostatecznym ustaleniu oceny. Z drugiej strony upowszechniliśmy przepisy o kwalifikowaniu nauczycieli ogółowi nauczycielstwa związkowego naszego Okręgu, które okres następny przepracował w pełnej już świadomości uprawnień odnośnie do kwalifikowania. To też liczba odwołań od niedostatecznej oceny pracy za ostatni okres była kilkakrotnie mniejsza od tej, jak wnieśliśmy z powodu ocen niedostatecznych po roku 1934. Wystarczyłoby porównać ilość tych ocen w Inspektoratach szkolnych, tudzież porównać ilość ocen niedostatecznych z ilością takich ocen w innych okręgach, aby się przekonać, że Wydział Obrony Prawnej Okręgu Krakowskiego pod tym względem spełnił swoje zadanie. Ogólna liczba spraw dotyczących wyjaśnień, względnie wytłomaczenia się co do ujemnych spostrzeżeń, oraz odwołań od niedostatecznej oceny, które przeszły przez nasze biuro wynosi 60.—

6. Osobna rubryka należy się tyle złej krwi robiącej w sprawie dodatków mieszkaniowych. A były to sprawy potrójnego rodzaju. Takie jak dodatki mieszkaniowe mężatek wymagały formułowania osobnych podań, układania rekursów z powodu odmownych orzeczeń a wreszcie skarg przed Najwyższy Trybunał Administracyjny. Zapewne, że wiele z tych spraw załatwiał Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, jako ta nadrzędna komórka, która się mieści w siedzibie Najwyższego Trybunału Administracyjnego, jednakże mimo to i z różnych względów także i przez nasze biuro przewinęło się 86 spraw dotyczących dodatku mieszkaniowego mężatek.

Cierniem w nodze dla Zarządu Okręgu są bieżące należytości z tytułu dodatku mieszkaniowego dla nauczycielstwa. Nie ma dnia ażeby jakaś korespondencja nie dotyczyła za-

ległości z tytułu dodatku mieszkaniowego. Nie ma dnia, aby ktoś z terenu naszego Okręgu nie szukał rady co robić, ażeby zbliżyć tę upragnioną chwilę wypłaty dodatku mieszkaniowego. Są i tacy, którzy chwyciwszy się rozpaczliwych kroków interweniowania w tej sprawie u najwyższych czynników w Państwie i mając z tego powodu kłopoty, szukają w Biurze Zarządu Okręgu rady jak wybrnąć z tej kłopotliwej sytuacji, a rada znaleźć się musi na wszystko. Okręgowi nie wolno nie umieć poradzić.

Najstarsze pokolenie związkowców niepokoi ustawicznie Związek o zaległy dodatek mieszkaniowy za czas od 1. lipca 1924 do 31. marca 1931. I im kto starszy z tego pokolenia, tym więcej się niepokoi, gdyż chciałby jeszcze za życia co z tego dodatku użyć. Niestety trafiają się tacy, którym listonosz przynosi czek z dodatkiem mieszkaniowym, wtedy kiedy wynoszą ich na marach na ostatnią ziemską wędrówkę. Wówczas znowu ma Zarząd Okręgu kłopot z przelewaniem tego dodatku mieszkaniowego na spadkobierców t. j. na bliższą, lub dalszą rodzinę. Interweniujemy o kredyty, które niestety i rzadko i szczupło nadchodzą, a należności tak wiele, a potrzeby niektóre takie pilne. Ktoś pisze, że syn choruje od kilku lat nie wstając z łóżka. Lekarze radzą kupić kosztowną sznurówkę za 700 złotych a wtedy wstanie na nogi. Kolega pisze, gdyby tak dali dodatek mieszkaniowy, toby syn mój, który jest złożony chorobą zaczął chodzić.

7) Na ostatek rozmyślnie zostawiłem sprawę, która wprawdzie dotyczy nie wielkiej grupy koleżanek i kolegów, ale zdaję o niej sprawę dlatego, że jutro innych tyczyć się może i że będą oni w tym położeniu co tamci t. j. szukającymi pomocy w sprawie dyscyplinarnej. Odkąd weszła w życie ustawa o stosunkach służbowych, zmieniająca przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym, przeszła obrona w sprawach dyscyplinarnych na Zarządy Okręgów, które na gwałt zmuszone były szukać i szkolić obrońców w sprawach dyscyplinarnych. Chociaż nie taki to długi okres bo dopiero czteroletni, a przecież niedługo już będziemy święcili złote gody z okazji zbliżania się przeprowadzonych 100 dyscyplinarek. Łatwo to wymówić tę cyfrę, ale kto miał nieszczęście przejść jedną dyscyplinarkę, być na niej świadkiem, a nawet sędzią, ten zrozumie dopiero co to znaczy zajmować

się obroną na blisko 100 rozprawach dyscyplinarnych od roku 1933, a w okresie sprawozdawczym na 45. Wszakżeż ten obrońca jest coś jak gdyby ten cyrynejczyk, który pomaga nieszczęśliwemu obwinionemu nieść ten jego krzyż za jaki uważam dochodzenie dyscyplinarne, od Ogrojca aż do Golgoty. Ile to tam potarganych nerwów, ile upokorzeń tego biednego obwinionego, ile rozpaczliwych płaczów koleżanek, ile porachunków między koleżaństwem, lub też między nauczycielem a środowiskiem, ile piekielnej złośliwości, ile kłamstw, ile może fałszywych zeznań przewinie się przez salę rozpraw dyscyplinarnych, pojmie i zrozumie ten, kto kiedykolwiek i w jakimkolwiek charakterze uczestniczył w sądzeniu nauczyciela, czy nauczycielki.

8. Zapewne niecierpliwi się czytelnik przeglądając sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu z powodu tak wielkiego rozpisania się sprawozdawcy Wydziału Obrony Prawnej. To rozpisanie się pochodzi z mnogości spraw, jakie napływają do Zarządu Okręgu i którym nie podobna w załatwieniu sprostać, a w sprawozdaniu nie podobna ich wszystkich wymienić. Można by tylko powiedzieć „z grzybobrania", **„znane tylko w zajęczym, lub wilczym języku, od ludzi nie ochrzczone, a jest ich bez liku"**. Jest to ta reszta 501 spraw nierozgatunkowanych.

Podając powyższe sprawozdanie Wydziału Obrony Prawnej trzeba podkreślić, że Zjazd Delegatów nie proporcjonalnie mało wyznaczył w budżecie na cele Obrony Prawnej. Trzeba wziąć pod uwagę, że mamy około 5.000 członków, że czasy są niespokojne, że konflikty mnożą się, że zastosowanie ustaw bywa często wadliwe, a to wszystko razem powoduje ogrom potrzeb w zakresie porady prawnej. Powoduje konieczność utrzymywania stałego biura, na co przecież potrzebne są znaczniejsze fundusze bo rok ma jednak 365 dni i każdy dzień nie wiadomo jakie przyniesie ze sobą potrzeby. Tymczasem zaś budżet Wydziału Obrony Prawnej wynosi rocznie 2.250 złotych. A zatem nawet pół złotego rocznie nie przypada na członka. Nic też dziwnego, że konferencje statutowe, jakie odbyły się ubiegłych ferii na terenie całego Związku ten problem t. j. szczupłość funduszów na obronę prawną szczególnie podkreślały.

Franciszek Inglot
przewod. Wydziału Obrony Prawnej

Sekcja Wdów i Sierót

W okresie sprawozdawczym korzystało z pomocy 86 rodzin. Zapomogi miesięczne wynosiły od 10 zł. do 30 zł. Niezależnie od tego Fundusz Wdów i Sierot udzielał jednorazowych zapomóg do wysokości 50 zl.

Pomoc Doraźna przy Okręgu Z. N. P. Kraków, ta najstarsza na terenie Związku instytucja koleżeńska, spełniła w okresie sprawozdawczym swe naczelne zadanie, wypłacając rodzinom swych zmarłych członków zasiłki natychmiast po zgłoszeniu faktu śmierci. W okresie sprawozdawczym, wobec przeciętnie 370 członków, zasiłek wynosił zł. 320.— Zasiłków tych wypłacono 14, mianowicie po ś. p. Kol. i Kol. Zagańskiej Helenie, Smołuszc Czesławie, Kurleto Józefie, Blau Gustawie, Nowaku Stanisławie, Rzeźnik Rozalii, Czajkowej Wiktorii, Bedronku Julianie, Grzybale Stanisławie, Sadkowskim Janie, Górkiewiczu Józefie, Spławińskiej Pauli, Szeleźnik Honoracie i Klapie Ferdynandzie. W zrozumieniu konieczności istnienia podobnej instytucji, Zarząd Okręgu postanowił Pomoc Doraźną zreorganizować w tym kierunku, aby objęła nie garstkę Kol. i Kol., lecz wszystkich Członków Okręgu Krakowskiego. — W tym celu poczyniono już odpowiednie przygotowania, zbierając skrzętnie wykazy i kalkulując ruch Członków w Okręgu, aby zreorganizowana instytucja była już nie tylko doraźną na wypadek śmierci członka, lecz mogła spieszyć z pomocą także czynnym członkom, równocześnie zaś nie nakładała na nich zbytecznych ciężarów.

Sprawozdanie Wydziału Finansowego

Zestawienie 1935-36

Wpływy:

Pozostałość kasowa 30. VI 1935	3.110.16 zł.
Zarząd Główny	17.179.88 „
Hotelik	2.583.50 „
Wczasy	960.61 „
Dochody biura	282.50 „
Inne	206.73 „
	24.323.38 zł.

Wydatki:

1.	Administracja (czynsz, opał, światło, obsługa)	4.782.73 zł.
2.	Kancelaria (siła biurowa, opłaty pocztowe, telefon, przybory kancelaryjne itp.)	2.883.74 „
3.	Wydział Organizacyjny	2.938.42 „
4.	„ Pedagogiczny	83.10 „
5.	„ Społeczny	173.10 „
6.	„ Finansowy	168.75 „
7.	„ Obrony Prawnej	3.121.60 „
8.	Wydawnictwo Z. N. P.	5.474.47 „
9.	Hotelik	2.174.88 „
10.	Wczasy	140.39 „
11.	Różne	100.00 „
12.	Saldo na rok 936/37	2.282.20 „
		24.323.38 zł.

Zestawienie 1936-37

Wpływy:

Pozostałość kasowa 30. VI. 1936		2.282.20 zł.
Zarząd Główny:		
a) zaległości	3.145.92 zł.	
b) dotacje na r. 1936/37	19.471.56 zł.	22.617.48 „
Hotelik		2.974.50 „
Wczasy		665.89 „
W. K. N.		1.975.09 „
Płomyk		12.077.60 „
Dochody biura		292.15 „
Inne		108.11 „
		42.993.02 zł.

Wydatki:

1.	Administracja (czynsz, opał, światło, obsługa i t. p.)	4.706.18 zł.
2.	Kancelaria (siła biurowa, opłaty pocztowe, telefon przybory kancelaryjne i t. p.)	2.701.51 „
3.	Wydział organizacyjny (wyjazdy i posiedzenia)	3.097.19 „
4.	Wydział pedagogiczny	394.65 „

5.	Wydział pracy społecznej	357.30 zł.
6.	„ finansowy	60.00 „
7.	„ obrony prawnej	3.255.84 „
8.	Wydawnictwo Z. N. P.	5.275.99 „
9.	Hotelik	1.871.86 „
10.	Wczasy	150.00 „
11.	W. K. N.	1.818.98 „
12.	Płomyk	12.038.90 „
13.	Saldo na rok 1937/38	7.264.62 „
		42.993.02 zł.

Zestawienie

Kasa	7.264.62 zł.
Ruchomości	4.338.11 „
	11.602.73 zł.
Sierociniec	266.67 zł.
Majątek	11.336.06 „
	11.602.73 zł.

Sienko Władysław
prezes Okręgu

Schlenker Henryk
przew. Wydz. finansow.

Protokół

z posiedzeń Komisji Rewizyjnej Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego z działalności finansowej, gospodarczej i organizacyjnej Zarządu Okręgu, odbytych w dniu 6 i 9. października 1937.

Obecni: Przewodniczący: Jagielski Józef

Członkowie Komisji Rewizyjnej: Witek Stanisław, Strzesak Józef.

Zbadano całokształt działalności Zarządu Okręgu za okres sprawozdawczy od 1 lipca 1935 do 30 czerwca 1937. Przeprowadzono szczegółową kontrolę dochodów wydatków wraz z załącznikami, pod względem formalnym i celowości finansowo-gospodarczej. Saldo kasowe z dnia 30 czerwca 1937 obejmujące wszystkie działy Zarządu Okręgu oprócz Pomocy Doraźnej, wynosiło 7.264.62 zł. Gotówka ulokowana w P. K. O.

Załączniki kasowe zgodne z pozycjami księgi kasowej.

Całość gospodarki finansowej przedstawia się dodatnio. Zamknięcie rachunkowe za okres gospodarczy wyka-

zuje stan majątku Zarządu Okręgu w łącznej kwocie 11.602.73 zł, a na to składa się gotówka 7.264.62 zł. pomniejszona o fundusz Sierocińca w kwocie 266.67 zł., która to kwota znajduje się na książeczce w Banku Związku Spółek Zarobkowych. Wartość inwentarza ruchomego przedstawia się kwotą zł. 4.338.11.—

Podkreślić należy, że z wartości inwentarza ruchomego odpisano 50 proc. wartości na amortyzację, a tak ustalona kwota odpowiada realnej wartości inwentarza.

Oprócz powyższych zbadano rachunkowość hoteliku nauczycielskiego, Sekcji Wczasów i Sekcji Pomocy Doraźnej. Rachunek Hoteliku mimo poważnych wydatków na sprawienie inwentarza przedstawia się saldem dodatnim, gdyby jednak uwzględnić wartość czynszową lokalu na hotel, opał światło, służbę, podatek lokatorski — wydatki zrównoważyłyby się z dochodami.

Sekcja Wczasów wykazuje saldo dodatnie w kwocie 1.336.11 zł. Sekcja Pomocy Doraźnej ma na koncie P. K. O. zł. 1087.90.— w gotówce zaś 56.64 zł.

Komisja Rewizyjna stwierdza po zbadaniu całokształtu gospodarki, że praca Zarządu Okręgu w okresie sprawozdawczym była celową i dodatnią, tak w administracji wewnętrznej, jak i organizacyjnej.

Stosownie do art. 136. statutu Związku Nauczycielstwa Polskiego stwierdzamy, że działalność Prezesa Zarządu Okręgu odpowiadała wszelkim wymogom statutu i była nacechowana wielką troską o należyty rozwój organizacji nauczycielskiej na terenie Okręgu.

Szkontrum kasy Zarządu Okręgu w dniu 9 października b. r. wykazuje zgodność gotówki ze stanem książkowym. (3.635.50 zł. ulokowane na koncie P. K. O. i 92.60 zł. w gotówce).

Komisja Rewizyjna stawia wniosek na udzielenie Zarządowi Okręgu absolutorium z działalności i rachunków za okres sprawozdawczy od 1 lipca 1935 do 30 czerwca 1937.

W Krakowie dnia 9 października 1937.

Józef Jagielski m. p. **Józef Strzesak m. p.**

Stanisław Witek m. p.

Administracja pism dziecięcych

Z dniem 1 września 1936. powierzył Zarząd Okręgu Zw. N. P. w Krakowie Kol. Scisławskiemu zorganizowanie kolportarzu pism dziecięcych, jako wydawnictw Zarządu Głównego.

Po chwilowej trudności z racji bezpośredniego prenumerowania czasopism w centrali przez szkoły krakowskie, rzecz przyjęła się bardzo prędko i okazala się agencja pism na terenie Krakowa instytucją bardzo pożyteczną. Z postępem czasu dostarczanie pism szkołom tak się rozwinęło i udoskonaliło, że otrzymywały one te pisma wcześniej niż ci, którzy abonowali wprost w Warszawie.

I dzisiaj mimo różnych trudności wydawniczych i finansowych agencja pism na Kraków pod umiejętnym kierownictwem Kol. Scisławskiego znajduje wśród Koleżeństwa i młodzieży uznanie.

Sprawozdawczy Zjazd Okręgowy Z. N. P.

odbędzie się dnia 12 grudnia (niedziela) 1937. w Krakowie o godzinie 9-tej w auli Szkoły Powszechnej im. św. Floriana ul. Szlak 7.

z następującym porządkiem obrad:

Obrady Plenarne.

1. Otwarcie Zjazdu i powołanie sekretarzy,
2. Referat: Materialna sytuacja nauczyciela i szkoły,
   Referat: Obecna sytuacja Z. N. P.
4. Powołanie Komisji Weryfikacyjnej.

SESJE

I. Organizacyjna:

Otwarcie sesji i powołanie sekretarzy,
Wybór Komisji Wnioskowej,
Sprawozdanie Zarządu Okręgu,
Preliminarz budżetu Wydziałów: Org. — Obr. Prawn. i Finansowej.
Dyskusja nad sprawozdaniami i preliminarzem,
Uchwalenie wniosków na Plenum.

Ustalenie kandydatów:
1. na Prezesa,
2. Przew. Wydź. Organizacyjnego,
3. Przew. Wydz. Obrony Prawnej i zastępcy,
4. Przew. Wydz. Finans. i zastępcy,
5. 3-ch członków Komisji Kontrolującej i 2-ch zastępców
6. Prezesa Sądu Organizacyjnego Okręgu i zastępcy.

II. Pedagogiczna:

Otwarcie sesji i powołanie sekretarzy,
Wybór Komisji Wnioskowej,
Sprawozdanie Wydziału Pedagogicznego,
Preliminarz budżetu 37/38 — 38/39.
Dyskusja nad sprawozdaniem i preliminarzem,
Uchwalenie wniosków na Plenum,
Ustalenie kandydata na Przewodniczącego Wydz. Ped. Okr. i jego zastępcy.

III. Pracy Społecznej:

Otwarcie sesji i powołanie sekretarzy,
Wybór Komisji wnioskowej,
Sprawozdanie Wydziału Pracy Społecznej,
Preliminarz budżetu na lata 1937-38—38-39,
Dyskusja nad sprawozdaniem i preliminarzem
Uchwalenie wniosków na Plenum
Ustalenie Kandydata na Przewodniczącego Wydziału Pracy Społecznej Okr. i jego zastępcy.

Obrady Plenarne.

1. Sprawozdanie Komisji Weryfikacyjnej.
2. Dyskusja nad wnioskiem o udzielenie absolutorium i uchwalenie wniosku.
3. Wybory Prezesa Okręgu.
   Wybory: Członków Zarządu Okręgu, członków Komisji Kontrolującej, Prezesa Sądu Organizacyjnego i ich zastępców.
4. Sprawozdanie Komisyj wnioskowych i uchwalenie wniosków.
5. Zamknięcie Zjazdu.

Roman Serkowski m. p.
Przewodniczący Wydziału Org.

Władysław Sieńko m.p.
Prezes Okręgu

Komunikaty

ZNP wydajemy jako numer sprawozdawczy przed Zebraniem Okregowym, które odbędzie się w Krakowie 12 grudnia 1937.

Spis treści rocznika ZNP za rok 1936-37 dołączamy do dzisiejszego numeru.

Zebranie Zarządu Okręgu Krakowskiego odbyło się w dniu 7 października, na którym uchwalono następującą rezolucję:

REZOLUCJA

Pełny Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego, zebrany na Nadzwyczajnym posiedzeniu w dniu 7 października 1937 powziął jednomyślnie następującą uchwałę:

W związku z decyzją Władz z dnia 28 września 1937 zawieszającą Zarząd Główny Związku Nauczycieldstwa Polskiego i wyznaczającą Kuratora w osobie Pana Mgr. Pawła Musioła, wraz z Radą Przyboczną, tudzież w związku z komunikatem Pana Prezesa Rady Ministrów Gen. Sławoj Składkowskiego z całym naciskiem stwierdzamy:

1. Nauczycielstwo związkowe Okręgu Krakowskiego nigdy nie tylko nie popierało i nie tolerowało idei i tendencji komunistycznych lub z komunizmem graniczących, ale przeciwnie takie tendencje w swoich środowiskach bezwzględnie zwalczało.

2. Nauczycielstwo związkowe Okręgu Krakowskiego nie rozumie coby miał oznaczać zarzut uprawiania pacyfizmu sprzecznego z założeniami interesów Państwa. Jednym bowiem z naczelnych haseł wychowawczych tego nauczycielstwa jest dążenie do stworzenia w społeczeństwie takiego wysokiego uświadomienia o wszechstronnej obronności Państwa, jaka odpowiada przyszłości i mocarstwowej wielkości Rzeczypospolitej.

3. Nauczycielstwo związkowe Okręgu Krakowskiego, nigdy nie podważało i nie podważa zaufania do władz państwowych, a pracy władz zaborczych w dziedzinie stosunków szkolnych nie tylko nie gloryfikuje, ale przeciwnie, jako walczące kiedyś z tymi władzami u kolebki związku w nadziei rychłego odzyskania niepodległości, pamięć o tych traktuje jako koszmarne wspomnienie.

Uważamy Związek Nauczycielstwa Polskiego za organizację apolityczną i dlatego nikomu z członków Związku przekonań politycznych nie narzucamy, ani nikogo za kierunek polityczny nie prześladujemy.

5. Gospodarka Zarządu Głównego znajdowała aprobatę nauczycielstwa i wszystkich dotychczasowych Zjazdów Delegatów Związku, wskutek tego mianowanie: kuratora uważamy za cios dotkliwy i niezasłużony.

Sieńko Władysław Prezes — Przewodniczący Wydziałów: Serkowski Roman organizacyjny — Dr Skrzeszewski pedagogiczny — Wiśniewski Władysław pracy społecznej — Inglot Franciszek obrony prawnej — Schlenker Henryk finansowy — Szeliga Stefan zast. wydz. finans. — Przewodniczący Oddziałów Powiatowych: Chrobak Józef Biała — Lewkonowicz Franciszek Bochnia — Nowak Stanisław Brzesko — Kula Franciszek Chrzanów — Szczepanówna Emilia Dąbrowa — Markiewicz Stanisław Dębica — Wąsacz Bolesław Gorlice — Breitmeierowa Alfreda Jasło — Hojak Stanisław Kraków — Romański Franciszek Kraków pow. — Górszczyk Antoni Limanowa — Jarmuła Józef Mielec — Gorączko Stanisław Myślenice — Zehetgruber Wiktor Nowy Sącz — Sokalski Michał Nowy Targ — Olszowski Władysław Tarnów — Zięba Franciszek Wadowice — Koczur Feliks Żywiec.

Rezolucja ta uległa konfiskacie. Sąd okręgowy w Krakowie uchylił konfiskatę następującym pismem:

Odpis

Sąd Okręgowy w Krakowie — Wydział IV. Karny — Dnia 15. X. 1937. Sygn. IV. Pr. 280/37.

Sąd Okręgowy, Wydział IV Karny w Krakowie na posiedzeniu niejawnym wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie wydał następujące **postanowienie**. Uchyla się zarządzoną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 9. X. 1937 i wykonaną przez Starostwo Grodzkie w Krakowie dnia 9. X. 1937 konfiskatę ulotki p.t. „Rezolucja" z powodu treści, albowiem treść tej ulotki nie zawiera znamion żadnego przestępstwa.

Protokolant: Przewodniczący Wydziału IV. S. O.
apl. Sławomirski **Horski**

(pieczęć: Sąd Okręgowy w Krakowie.)

Z POWIATU KRAKOWSKIEGO

Przed 30 laty nauczycielstwo powiatu krakowskiego założyło Towarzystwo im. Józefa Spisa i złożyło jako fundusz zakładowy około 5 tysięcy Koron. Z procentów i składek udzielano potrzebującym Kolegom i Koleżankom pow. krakowskiego bezzwrotnych zapomog od 50 do 200 koron. Wskutek wojny i wskutek śmierci członków zarządu towarzystwo to zawiesiło Swą działalność. Dopiero w r. 1937 na polecenie wojew. krakowskiego kol. Sienko wydostał księgę kasową i książeczki Kasy Oszczędności, na których znajdujące się depozyty po zwaloryzowaniu wynoszą około 1700 zł. Jest to fundusz poważny, którego nie można zaprzepaścić lecz powiększyć i użyć do celów wskazanych przez założycieli.

Na posiedzeniu Kierowników Szkół powiatu krakowskiego uchwalono Towarzystwo im. Spisa odnowić, oprzeć o Oddział Powiatowy krakowski i zwrócić się do koleżanek i Kolegów by do tego Towarzystwa przystąpili na członków z wpisowym 1 zł, a wkładką roczną 2 zł. Po otrzymaniu zgłoszeń zwołamy zebranie — celem zmiany statutu wyboru zarządu i ustalenie norm zapomóg, czy też bezprocentowych pożyczek.

Pieniądze, wpisowe i część składki 1 zł należy wraz ze zgłoszeniem na członka przesyłać pod adresem Zofia Lach naucz. Prądnik Czerwony.

Nowości księgarskie

M. Piwowarczyk: Zajęcia rękodzielnicze w szkole. Roboty z drzewa. Podręcznik dostosowany do programu nauki na klasę V, VI i VII szk. powsz. i I II kl. gimn. Str 128 z atlasem o 162 ryc. i 32 tabl. Książnica Atlas - Lwów. Cena zł. 4.—

Książka powyższa opracowana została w ścisłym dostosowaniu do obowiązującego programu nauki w szkołach powszechnych i gimnazjum. Całość jej została ujęta w sześć rozdziałów, z których pierwsze trzy omawiają program kl. V, VI iVII szkoły powszechnej, rozdział IV pierwszą klasę gimnazjalną a pozostałe dwa rozdziały, zatytułowano: „Uwagi ogólne“ i „Rysunek roboczy“, wyjaśniają te zagadnienia, które zostały ze względu na przejrzystość poprzednich rozdziałów pominięte. Umieszczony na wstępie podręcznika „spis

tematów" ułatwia zorientowanie się, w jakiej kolejności winny wystąpić wskazane przez program ćwiczenia, oraz wysuwają do tych ćwiczeń tematy — przedmioty. W treści znajdujemy rozwinięcie wskazań programowych, wyjaśnienia potrzebnych ćwiczeń, narzędzia oraz tok pracy, obrazujący sposób wykonania danego przedmiotu. W załączonym atlasiku znajdujemy odpowiednią do każdego tematu rycinę, ujmującą przedmiot w perspektywie, lub tablicę, przedstawiającą dany przedmiot w rysunku technicznym.

Przedstawienie przedmiotu w rysunku perspektywicznym ma tę dobrą stronę, że zmusza do obmyślenia i wykonania rysunku roboczego w wymiarach dostosowanych do przeznaczenia, natomiast przedstawienia niektórych przedmiotów w rysunku technicznym wyjaśnia sposoby ich kreślenia.

Dobór tematów — przedmiotów, mających użyteczność w szkole, domu, podczas zabawy ucznia, czyni z podręcznika książkę przydatną nie tylko w rękach nauczyciela, ale i młodzieży, mającej zamiłowanie do pracy ręcznej.

J. **Marlicz: Bezdroża.** Powieść. Książnica-Atlas. Lwów, Warszawa. Str. 486. zł. 11.—

Cztery i pół tysiąca kilometrów jak biegnie tor kolejowy poprzez miasto paniką objęte, poprzez stacje świeżo spalone o dymiących jeszcze zgliszczach, poprzez kraj niezmierzony, na który wali się już groza czerwonego teroru. Z Barnaułu po Władywostok, z dławionego pętlą wojsk bolszewickich miasteczka aż do portu, skąd zbawczy statek wywiezie uciekinierów w szeroki i nareszcie wolny świat, jedzie garstka pozbawionych domu i mienia rozbitków.

Rozlewna, szara, Ob, nad którą świszczą kule, Krasnojarsk, gdzie bandy dezerterów szturmują do wagonów, Bajkał, który Sybiracy zowią Świętym morzem, i mroczna, tajemnicza, wroga, tajga, — oto etapy ich dalekiej wędrówki.

Wóz towarowy, przesuwany z toru na tor, służy im za chwilowe schronienie. Jego cztery ruchome ściany to scena, na której rozgrywają się przedziwnie losy bohaterów powieści pełne powikłań życiowych, wezbranych uczuć i dzikich namiętności.

Jakże się poplątać potrafią życiowe ścieżki, jakie niespodziane zachodzą w życiu spotkania. Jakże się uczucie odnawia, jak gaśnie, jak się wikła i przeobraża.

Bezdroża uczuć, bezdroża rewolucji, Sybir olbrzymi, na którym do ucieczki nie staje ludziom dróg — a kończy się to wszystko zupełnie inaczej, niż ktokolwiek mógłby przewidzieć.

M. Falski: Zadania Elementarzowe dla uczniów I klasy szkół powszechnych. W 6 zeszytach dla szkół miejskich i 6 zeszytach dla szkół wiejskich. Po zł 0.15 Książnica-Atlas Lwów-Warszawa 1937.

Jest to zbiór ćwiczeń do nauki czytania i pisania w I klasie szkół powszechnych. Ćwiczenia te mają na celu skierowanie uczniów od pierwszej chwili nauki do pracy samodzielnie i odciążenie nauczyciela od drugorzędnych zajęć dla dania mu możności istotnego kierowania pracą uczniów. „Zadania" dostosowane są do Elementarzy M. Falskiego i postępują od pierwszej chwili równolegle do kursu Elementarza. Za podstawę zadań przyjęto dobór takich ćwiczeń, które by w możliwie bezpośredni, najprostszy i przy tym możliwie zajmujący sposób wprawiały uczniów w wykonywaniu czynności, odpowiadających podstawowym składnikom procesu czytania i pisania. Są więc psychologicznie uzasadnione. Mają przy tym często charakter „rebusów", co tak bardzo zazwyczaj interesuje dzieci!

„Zadania" składają się z 6 zeszytów dla szkół miejskich i podobnych 6 zeszytów dla szkół wiejskich. Zatwierdzone są do użytku szkolnego przez Ministerstwo W. R. i O. P. Każdy zeszyt składa się z 32 stron, drukowanych na dobrym, pisemnym papierze i zawierających liczne, artystycznie wykonane ryciny. Cena zeszytu przystępna 15 groszy.

Z. Nowakowski: Gałązka rozmarynu. (Teatr Polski Żywej. T. I.) Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 185. zł. 4. —

Biorąc za temat pierwszy poryw strzelecki i początek wielkiej wojny, Nowakowski postawił sobie zadanie trudne niezmiernie, o którego sukcesie decyduje nie tylko sam talent dramatyczny, ale także dyskrecja, takt artystyczny i poczucie właściwej miary. Autor umiał wystrzec się wszelkiego patosu, a przemawiając językiem zupełnie prostym, wolnym od jakiejkolwiek przesady, przecież dał „widowisko" (tak sam określa swą sztukę) głęboko wzruszające. Są to właściwe losy jednego plutonu, jego dola i niedola w czasie między sierpniem 1914 a kwietniem 1915. Pięć obrazów poka-

zuje w porywającym rytmie etapy takie, jak Oleandry, Kielce, bitwa pod Laskami, wigilia w rowach strzeleckich pod Łowczówkiem i wreszcie pogodna wiosna w okopach nad Nidą.

Jest to czysta legenda, przedstawiona jak najbardziej pogodnie, z umiarem realistycznym i z niezwykłym poczuciem humoru. Przesuwa się przed widzem galeria figur, rysowanych lekko i z nieporównanym wdziękiem, kalejdoskop scen i epizodów, składających się na całość jedyną i pierwszą w swym rodzaju a taką, która zapewne wypełni dotkliwą lukę w repertuarze naszych teatrów.

Nowakowski nie rzuca w swym widowisku wielkimi słowami, w szczególności zaś świadomie nie bierze nadaremnie pewnego wielkiego imienia, chociaż ten „Ktoś", kogo nazwisko ani razu nie pada w sztuce, przecież unosi się niejako ponad wszystkimi obrazami, wypełniając ich treść wewnętrzną w sposób niewidoczny. To także prawdziwa, rzetelna zaleta sztuki Nowakowskiego, która z pieśni legionowych zaczerpnęła tytuł weselny zarazem i żołnierski, tytuł „Gałązka rozmarynu".

St. Łempicki: Polski Ideał Wychowawczy. Bibl. Współpracy. Domu i Szkoły. Nr. 15. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. Str. 40. Zł. 1.—

Autor, który w ostatnich czasach zajął się badaniem naszych tradycji wychowawczych i wydał na ten temat obszerne studium, zajmuje się w niniejszej pracy historią polskiego ideału wychowawczego, określeniem jego konstrukcji i elementów składowych. Po wstępnym rozdziale, dyskutującym w ogólności problem ideału wychowawczego, jego rolę w dzisiejszej Polsce, jego stawanie się oraz wagę pierwiastków tradycyjnych, przechodzi autor do dziejów tworzenia się tego ideału. Od średniowiecza, poprzez kilkowiekowe trwanie Rzeczypospolitej szlacheckiej, poprzez pierwszą walną bitwę o ideał wychowawczy, stoczoną przez Komisję Edukacyjną, prowadzi autor czytelnika w głąb XIX i XX wieku, aż do naszych czasów, ukazując, co każdy okres, co poszczególne obozy, partie polityczne i ugrupowania społeczne, kierunki myślowe i wielcy przedstawiciele narodu wnosili do konstrukcji tego ideału. Obszernie zajęła się ta praca doniosłą rolą Józefa Piłsudskiego jako wychowawcy

i pedagoga narodowego. Ostatni rozdział poświęcony jest zagadnieniu wychowania moralnego i etyki indywidualnej w tradycjach Polski. Książeczka prof. St. Lempickiego, dającego pierwszą próbę tego rodzaju syntezy, powinna zainteresować szerokie sfery nauczycielstwa naszego wszystkich stopni, Koła rodzicielskie, do których się szczególnie zwraca, oraz publicystów i dziennikarzy, dla których zagadnienia wychowawcze, traktowane w związku z myślą polityczno-społeczną, są zawsze tak żywotne.

M. Falski: Zadania Elementarne dla uczniów I klasy szkół powszechnych. W 6 zeszytach dla szkół miejskich i 6 zeszytach dla szkół wiejskich. Po zł 0.15. Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa. 1937.

Są to małe zeszyciki do samodzielnych prac uczniów, bardzo starannie wydane, z pięknymi artystycznymi ilustracjami. Kurs roczny ujęty jest w 6 zeszytach. Cena zeszytu 15 groszy. Wydawnictwo jest zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P. do użytku szkolnego. O podstawach teoretycznych Zadań elementarzowych i praktycznym sposobie posługiwania się nimi w szkole informują „Uwagi metodyczne do Zadań elementarzowych“, wydane oddzielnie. Wydawnictwo wydaje się bardzo pożyteczne dla wszystkich uczniów, szczególnie dla szkół przepełnionych i dla niskozorganizowanych szkół do t. zw. zajęć cichych. Polecić je należy uwadze nauczycielstwa i rodziców.

REDAKCJA:

Władysław Sienko kierownik redakcji

Dr St. Skrzeszewski sprawy dydaktyczno-pedagogiczne

Roman Serkowski sprawy organizacyjne

Franciszek Inglot sprawy prawno-służbowe

Henryk Schlenker sprawy gospod. i redaktor opowiedzialny

Wł. Wiśniewski sprawy społeczne

Cena oddzielnego numeru 50 gr.

Wydawca: Zarząd Okręgu Krakowskiego Zw. Nauczycielstwa Polskiego Kraków, Szewska 20 I p. — — Telefon 133-60 — — P. K. O. 413.675

Drukarnia „Powściągliwość i Praca“ w Krakowie.

Kolonia Z. N. P. w Krynicy

W okresie nadchodzącej zimy kolonia nasza w Krynicy czynna będzie od dn. 20 grudnia r.b. do końca stycznia 1938 r., a w miarę dostatecznej frekwencji do końca lutego r.b. Opłata za całkowite utrzymanie, żywienie 4 razy dziennie mieszkanie dobrze ogrzane z pościelą i obsługą, bieżąca ciepła i zimna woda, wanny — wynosić będzie dla członków Z.N.P., oraz ich rodzin od 4 zł. 70 gr. do 5 zł. 10gr. Dodatek świąteczny wynosić będzie 5 zł. od osoby. Zgłoszenia kierować należy pod adresem: Kolonia Nauczycielska w Krynicy, ul. Puławskiego. Zadatek wpłacać na konto P.K.O. Nr 411.205 — Związek Naucz. Pol. w Krynicy, lub przesyłać przekazem pocztowym na adres kolonii.

Zamienię ze względów rodzinnych etat w siedmioklasówce w Dąbrowie Górniczej na wieś pod Krakowem ze stacją kolejową w miejscu.

Zgłoszenia: Poste restante — Dąbrowa Górnicza nr 455.